

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Wonen en zorg voor ouderen

Factsheet

Samen gezond, fit en veerkrachtig

Aanleiding

In het veld is behoefte aan meer duidelijkheid over de informatie die beschikbaar is over de activiteiten met betrekking tot de woonopgave voor ouderen. Het gaat daarbij zowel over de uitbreiding van de capaciteit van woningen als de huidige situatie met betrekking tot de verpleeghuizen. In deze factsheet wordt de nu beschikbare informatie gebundeld.

1. Basisinformatie

Basisdocument is het programma “Wonen en zorg voor ouderen”, dat op 23 november 2022 is aangeboden aan de Tweede Kamer¹.

In dit document staat de bouwopgave voor ouderen tot en met 2030:

- 170.000 nultreden woningen (woningen zonder drempels en trappen).
- 80.000 reguliere geclusterde woningen (nultreden woningen gecreëerd in samenhangend project vaak met gemeenschappelijk ruimte).
- 40.000 geclusterde zorggeschikte woningen (nultreden woningen gecreëerd in samenhangende project vaak met gemeenschappelijke ruimte, die zijn aangepast zodat Wlz-zorg standaard kan worden geleverd vaak in combinatie met een zorgaanbieder, die de zorg ook ter plekke levert).
- De verdeling van deze opgave over de regio's is ook gedeeld met de regio's (zie bijlage 1).
- Tijdelijke uitbreiding van het aantal verpleeghuisplaatsen is mogelijk gemaakt in het Wlz-kader voor ca. 5.000 plekken.
- Landelijke sturing op het proces vindt plaats via de stuurgroep “Wonen en zorg voor ouderen” onder voorzitterschap van BZK. In de stuurgroep zijn vertegenwoordigd: ActiZ, Aedes, VNG, ZN, Seniorencoalitie, IVBN, departementen van VWS en BZK².

¹ Kamerstukken II, 2022-2023, 29 389, nr. 112.

² Zie bijlage 3 voor schema

2. Stand van zaken per woningtype

Nultreden woningen en reguliere geclusterde woningen

- Realisatie van deze woningen is onderdeel van de Nationale Woon- en Bouwagenda van het ministerie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening (VRO).
- Er zijn 35 woondealregio's (zie bijlage 2).
- Per woondealregio is de bouwopgave gedeeld.
- In de afgelopen maanden zijn per woondealregio afspraken gemaakt over de invulling van de totale bouwopgave van 900.000 woningen (zgn. woondeals).
- Per woondealregio wordt de opgave voor ouderenhuisvesting verder uitgewerkt.
- In het wetsvoorstel "Versterking regie op de volkshuisvesting" is voorzien dat de woonzorgvisies opgaan in de volkshuisvestelijke programma's.
- Voor de bouw van geclusterde woningen is er de subsidieregeling compensatie extra kosten gemeenschappelijke ruimten.
- Ook wordt gewerkt aan een handreiking geclusterde woningen.

Verpleegzorgplaatsen

- Per woondealregio is de bouwopgave met betrekking tot de 40.000 zorggeschikte woningen per regio gedeeld.
- Het gaat hierbij niet alleen om nieuwbouw maar ook om transformatie van bestaande bouw.
- In de komende maanden wordt per woondealregio afspraken gemaakt over de invulling van deze bouwopgave, onder andere in afstemming met zorgkantoren en zorgaanbieders.
- 50% van deze plaatsen zal worden gecreëerd in het sociale huursegment, waarbij woningcorporaties een belangrijke rol vervullen.
- Voor de bouw van geclusterde verpleegzorgwoningen is een stimuleringsregeling voor zorggeschikte woningen in de maak. De regeling zal in de 2^e helft van 2023 worden gepubliceerd en geldt tot en met 2026.
- Hiervoor is een bedrag beschikbaar van € 312 mln.
- Voor een deel gaat daarbij ook om projecten die intergenerationeel wonen bevorderen
- Uit de regiomonitor van ZN (2022) is bekend dat zorgaanbieders plannen hebben voor verpleegzorgplaatsen buiten het verpleeghuis (geclusterd VPT) voor 10.137 plaatsen eind 2025.

Verpleeghuisplaatsen

- In de Wlz wordt het principe van scheiden van wonen en zorg toegepast voor nieuw te creëren capaciteit. Bestaande capaciteit wordt niet meegenomen waardoor sprake is van een geleidelijk effect.
- Dit impliceert dat het aantal verpleeghuisplaatsen wordt gestabiliseerd op het huidige niveau.
- Basis vormt het aantal gedeclareerde verpleeghuisplaatsen ultimo 2022.
- In de komende vijf jaar is nog wel financiële ruimte geboden in het Wlz-kader voor een uitbreiding met ca. 5.000 plaatsen (zogenaamde onomkeerbare plannen).
- In 2023 zijn door VWS, in overleg met ZN en ActiZ, criteria uitgewerkt die aangeven of een bouwplan als onomkeerbaar kan worden aangemerkt.
- In 2023 wordt in de zomer door ZN een limitatieve lijst opgesteld van de plaatsen die samenhangen met de onomkeerbare plannen.
- Uit de regiomonitor van ZN (2022) is bekend dat zorgaanbieders plannen hebben voor uitbreiding van het aantal verpleeghuisplaatsen voor 5.777 plaatsen eind 2025.
- Er is geen beperking met betrekking tot vervanging of renovatie van bestaande verpleeghuislocaties.

Bijlage 1: Capaciteitsopgave t/m 2030 ouderen (nultreden, geclusterd, verpleegzorg)

Nederland	Verpleegzorg		Geclusterd		Nultreden		Totaal	
	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal
Regio*								
Achterhoek	2%	850	1%	1.000	2%	2.900	2%	4.750
Amersfoort	2%	720	2%	1.300	2%	3.600	2%	5.620
Arnhem-Nijmegen	5%	1.960	5%	3.900	5%	8.100	5%	13.960
Cleantech	2%	920	3%	2.200	2%	4.200	3%	7.320
De Wadden	0%	70	0%	0	0%	0	0%	70
Drechtsteden	3%	1.170	2%	1.700	2%	3.900	2%	6.770
Eemsdelta	0%	70	0%	100	0%	500	0%	670
Flevoland	1%	270	0%	200	1%	1.200	1%	1.670
Foodvalley	2%	780	2%	1.300	2%	3.000	2%	5.080
Groningen-Assen	3%	1.060	2%	1.600	3%	4.300	2%	6.960
Haaglanden	5%	1.890	8%	6.200	8%	14.000	8%	22.090
Holland Rijnland	4%	1.430	3%	2.700	4%	6.000	3%	10.130
Leeuwarden	0%	180	1%	500	0%	500	0%	1.180
Stedelijke Regio Breda-Tilburg	6%	2.300	5%	4.400	4%	7.100	5%	13.800
Midden-Holland	2%	620	2%	1.400	1%	2.500	2%	4.520
Limburg	8%	3.270	8%	6.800	7%	10.400	8%	20.470
MRA	11%	4.270	13%	10.500	16%	27.200	14%	41.970
Noord-Holland-Noord	6%	2.340	5%	3.800	3%	5.900	4%	12.040
Noordoost Friesland	1%	390	1%	500	1%	900	1%	1.790
Stedelijke Regio 's-Hertogenbosch	5%	1.810	4%	3.500	4%	6.900	4%	12.210
Noord-Veluwe	1%	550	1%	900	1%	1.900	1%	3.350
Noordwest Friesland	1%	200	0%	300	0%	500	0%	1.000
Oost-Groningen	1%	270	1%	600	1%	1.500	1%	2.370
Regio Rotterdam	4%	1.710	8%	6.600	8%	14.300	8%	22.610
Rivierenlanden / Fruitdelta	2%	640	1%	700	1%	2.500	1%	3.840
Twente	4%	1.560	3%	2.000	3%	4.500	3%	8.060
U16 / Regio Utrecht	5%	1.990	5%	4.200	6%	9.700	5%	15.890
West-Brabant West	2%	850	1%	1.200	2%	3.000	2%	5.050
West-Overijssel	3%	1.170	2%	1.800	2%	3.600	2%	6.570
Zeeland	2%	980	2%	1.600	2%	3.000	2%	5.580
Zuid-Oost Drenthe	1%	420	1%	800	1%	1.900	1%	3.120
Zuidoost Friesland	1%	520	1%	800	1%	1.200	1%	2.520
Zuidoost-Brabant	5%	1.880	4%	3.300	4%	7.500	4%	12.680
Zuid-West Drenthe	1%	470	1%	900	1%	1.100	1%	2.470
Zuidwest Friesland	1%	460	1%	600	1%	1.000	1%	2.060
Nederland	100%	40.000	100%	80.000	100%	170.000	100%	290.000

Bijlage 2: Woondealregio's vs Zorgkantoorregio's

In tabel 1 staat beschreven welke zorgkantoren per woondealregio actief zijn. In woondealregio's waar meerdere zorgkantoren actief zijn, kunnen meerdere zorgkantoren betrokken worden bij de totstandkoming van afspraken over de opgave aan ouderenhuisvesting.

Tabel 1: Overzichtstabel kruising woondealregio's met zorgkantoor(regio's)

Regio	CZ	DSW	Friesland	Menzis	Midden IJssel	VGZ	Zilveren Kruis	Zorg en Zekerheid	Totaal
Achterhoek				X					1
Amersfoort				X			X		2
Arnhem-Nijmegen				X		X			2
Cleantech					X		X		2
De Wadden			X						1
Drechtsteden	X					X			2
Eemsdelta				X					1
Flevoland							X		1
Foodvalley				X			X		2
Groningen-Assen				X			X		2
Haaglanden	X	X							2
Holland Rijnland								X	1
Leeuwarden			X						1
Midden-Holland						X			1
Limburg	X					X			2
MRA							X	X	2
Noord-Holland-Noord						X	X		2
Noordoost Friesland			X						1
Noord-Veluwe							X		1
Noordwest Friesland			X						1
Oost-Groningen				X					1
Regio Rotterdam	X	X					X		3
Rivierlanden/ Fruitdelta						X			1
St.Regio Breda-Tilburg	X					X			2
Sted. Regio Den Bosch						X			1
Twente				X					1
U16 / Regio Utrecht						X	X		2
West-Brabant West	X								1
West-Overijssel					X		X		2
Zeeland	X								1
Zuid-Oost Drenthe							X		1
Zuidoost Friesland			X						1
Zuidoost-Brabant	X								1
Zuid-West Drenthe							X		1
Zuidwest Friesland			X						1
Totaal	8	2	6	8	2	10	13	2	

In het onderstaande overzicht staat beschreven welke woondealregio's overlap kennen met het werkgebied van één zorgkantoor. In deze woondealregio's hebben de zorgkantoor een positie om deel te nemen aan afspraken over ouderenhuisvesting. In het bijgevoegde Excel-bestand staat per gemeente beschreven in welke regio zij actief zijn: woondealregio's en zorgkantoorregio's.

Overzicht Woondealregio's per zorgkantoor

CZ

Drechtsteden
Haaglanden
Regio Rotterdam
Stedelijke Regio Breda-Tilburg
West-Brabant West
Zeeland
Limburg
Zuidoost-Brabant

DSW

Haaglanden
Regio Rotterdam

Friesland

De Wadden
Leeuwarden
Noordoost Friesland
Noordwest Friesland
Zuidoost Friesland
Zuidwest Friesland

Menzis

Achterhoek
Amersfoort
Arnhem-Nijmegen
Eemsdelta
Foodvalley
Groningen-Assen
Oost-Groningen
Twente

VGZ

Arnhem-Nijmegen
Drechtsteden (nieuw)
Midden-Holland
Limburg
Noord-Holland-Noord

Rivierenlanden / Fruitdelta
Stedelijke Regio Breda-Tilburg
Stedelijke Regio 's-Hertogenbosch
U16 / Regio Utrecht

Midden IJssel

Cleantech
West-Overijssel

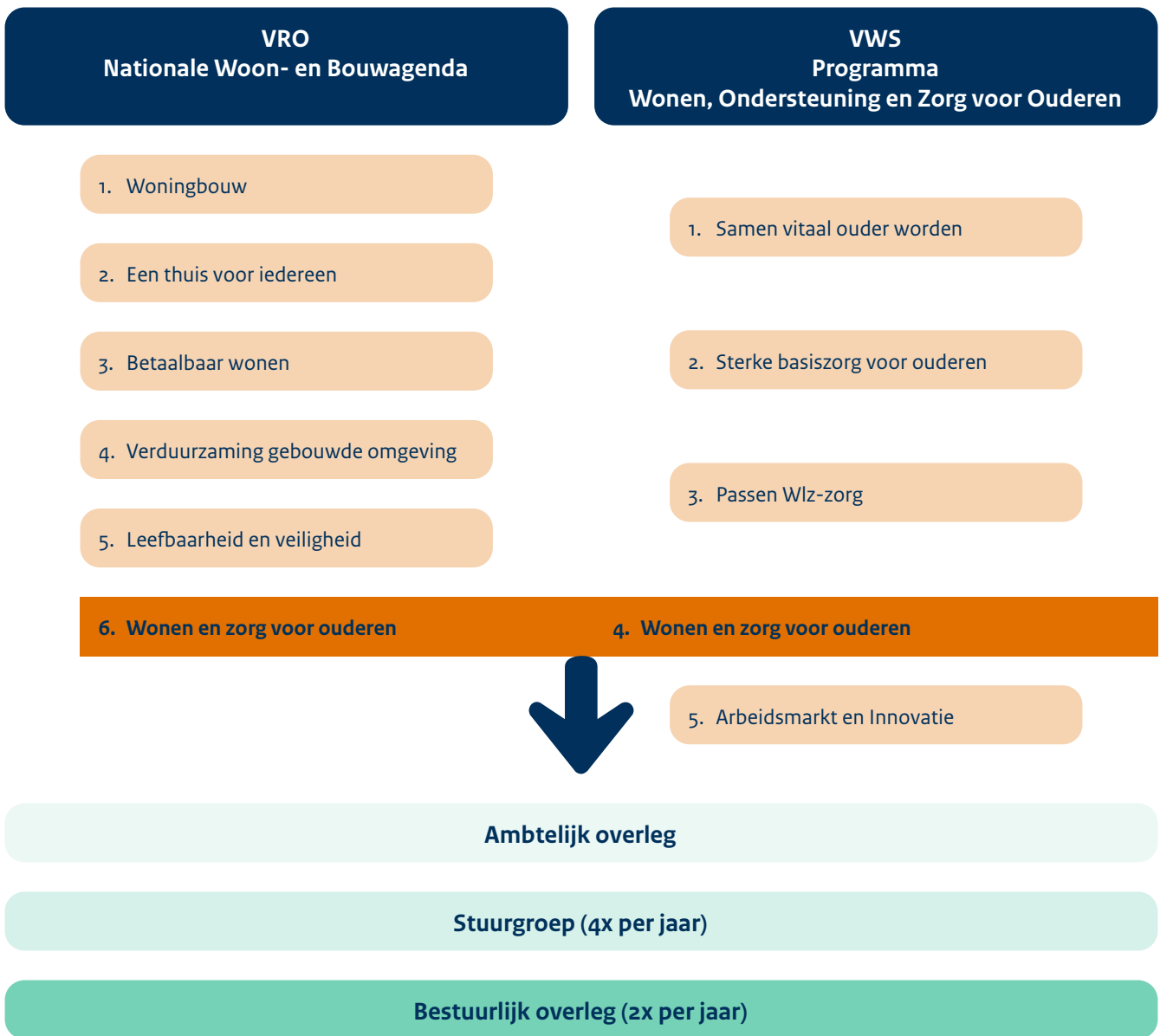
Zilveren Kruis

Amersfoort
Cleantech
Flevoland
Foodvalley
Groningen-Assen
MRA
Noord-Holland-Noord
Noord-Veluwe
Regio Rotterdam
U16 / Regio Utrecht
West-Overijssel
Zuid-Oost Drenthe
Zuid-West Drenthe

Zorg en Zekerheid

Holland Rijnland
MRA

Bijlage 3: Samenhang WOZO en nationale Woon- en Bouwagenda

Dit is een uitgave van

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres

Parnassusplein 5 | 2511 vx Den Haag

Postadres

Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl

juni 2023